

PORADNIK DLA RODZICÓW PRZEJŚCIE
Z PRZEDSZKOLA DO SZKOŁY

Spis treści:

RZEJŚCIE RAZEM ZAPLANUJ	6
ROZMOWY PRZEJŚCIOWE	9
ROZMOWY WSTĘPNE	10
FAZY WYSTĘPUJĄCE PRZY WEJŚCIU DO SZKOŁY	12
ZABAWY I ICH ZNACZENIE	14
EDUKACJA W ZAKRESIE UCZUCIOWYM, STOSUNKÓW SPOŁECZNYCH	16
EDUKACJA W ZAKRESIE ETYKI, RELIGI ORAZ SPOŁECZNO-MORALNEJ	18
EDUKACJA W ZAKRESIE JĘZYKA I KOMUNIKACJI	20
EDUKACJA W ZAKRESIE RUCHU I ZDROWIA	24
EDUKACJA W ZAKRESIE ESTETYKI I PROJEKTOWANIA	26
EDUKACJA W ZAKRESIE PRZYRODY I TECHNIKI	28
PYTANIA O PRZEDSZKOLU	32
PYTANIA O SZKOLE	33
ZRÓDŁO TREŚCI	34
LITERATURA POMOCNA DLA RODZICÓW	35

Seite 6

PRZEJŚCIE RAZEM ZAPLANUJ

„DUŻO ODKRYĆ
NA DRODZE PROWADZĄCEJ
Z PRZEDSZKOLA
DO SZKOŁY“

O pierwszym dniu w
szkole myślicie Państwo:
Jestem dumny,
moje dziecko jest uczniem,
ale tą myśl zaburza

druga mniej pozytywna
Czy moje dziecko
podoła, czy nauczycielka/ nauczyciel będzie miły dla mojego dziecka?
Wasze dziecko również
będzie miało różne myśli i odczucia
związane z tą chwilą.
U większości dzieci
przeważa przyjemność
i zaciekawienie.
Ale również tak jak
przy dużych zmianach przychodzą
Niektórym dzieciom małe albo duże troski
i niepewności
Związane z przejściem z przedszkola do szkoły,
**bo w procesie jest parę
faz do przełamania:**

- 3 Pożegnanie się z niektórymi dziećmi
oraz osobami dorosłymi w przedszkolu
- 3 Znalezienie nowych znajomości
w szkole
- 3 Oswojenie się z nowymi nieznanymi
wymaganiami, które na ucznia są ukierunkowane
- 3 Zapoznanie się z nowym rozkładem pomieszczeń
i z nowym rozkładem dnia
- 3 Nauka czytania, pisanie i liczenia

Pokonywanie procesów rozwojowych jest przełomem dla każdego dziecka i całej rodziny. Pozytywne doznania umacniają i przynoszą powodzenie/osiągnięcia w dalszym jego rozwoju.

Wasze dziecko posiada już doświadczenia w sytuacjach wstępnych, przykładowo pójście do przedszkola, narodzenie rodzeństwa. Każdy pozytywnie przeżyty początek daje dziecku pozytywny start w dalszych nieznanym krokach.

Popierajcie swoje dziecko i dajcie mu odczuć swoje zaufanie,
że w nieznanym sytuacjach da sobie radę.
Zwracajcie uwagę na to, jak wyrażacie się o szkole.
Wypowiedzi takie jak: „teraz zacznie się trudne życie” albo „poczekaj no, jak do szkoły pójdziesz”, wywołują niepewność i wywierają negatywny nacisk na dziecko.

Wasze pozytywne nastawienie jako rodziców w stosunku do szkoły i nauki przenosi się na wasze dziecko. Patrzcie na rozpoczęcie nauki w szkole przyjaźnią ciekawością i pozytywizmem.

Seite 7

TAK POMOGĄCIE SWOJEMU DZIECKU

3 Wspieranie dziecka w procesie rozwojowym.

W życiu codziennym dziecka znajdziecie Państwo różnorodne możliwości na wspieranie całościowego rozwoju, jak również na wsparciu w przygotowaniach w pójściu do szkoły. Ideę tę oraz propozycje w tym zakresie znajdują się w poradniku.

3 **Przygotowywanie do życia w szkole.** Regularne uczęszczanie do przedszkola samodzielne rozbieranie / i ubieranie się, małe wiekowo dostosowane obowiązki i zadania do wykonywania, chodzenie drogą do szkoły, pozwolenie wybrania tornistra, przygotowanie razem „miejsca do odrabiania lekcji”, w odpowiednim czasie chodzenie spać i wstawać.

3 **Poznać nieznanne.** Popierajcie Państwo

współpracę między przedszkolem a szkołą.
Rozmawiajcie z dzieckiem o nadchodzącym
chodzeniu do szkoły,
odpowiadajcie mu na pytania –
oprócz tego pomocne mogą być książeczki obrazkowe.
Korzystajcie ze
szkolnych uroczystości, z dni
otwartej szkoły,
żeby wasze dziecko mogło poznać
„nowy świat szkoły”.

CO MOWIĄ PRZEDSZKOLAKI:

W przedszkolu nauczyłem się:

„Ładnie malować, budować i wspinać się.“ (Kerstin, 6 lat)

„Tego czego nie potrafię.“ (Julia, 6 lat)

„Słuchać, kiedy ktoś inny mówi.“ (Fabian, 6 lat)

„Cierpliwości.“ (Milena, 6 lat)

W szkołę chcę się nauczyć:

„Majsterkować i liczyć.“ (Max, 6 lat)

„To czego nie potrafię / To wszystko czego nie umie.“ (Kerstin, 6 lat)

Życzenia szkolne / To czego ja sobie życzę w szkole:

„Dobre świadectwo.“ (Jakob, 6 lat)

„Tego, żeby moja szkoła szczególnie przyjemna była.“ (Perdita, 6 lat)

„Nowych przyjaciół.“ (Julia, 6 lat)

Seite 8

OSTATNI ROK W PRZEDSZKOLU

Nauczanie w przedszkolu rozpoczyna
się w pierwszym dniu, tak samo jak przygotowania
pójścia do szkoły.

Ostatni rok w przedszkolu ma bardzo ważne znaczenie,
w tym czasie dzieci otrzymują ukierunkowane wsparcie
na przygotowania do przejścia z przedszkola
do szkoły.

OSTATNI ROK W PRZEDSZKOLU

JEST OBOWIĄZKOWY

Pragniemy dać każdemu dziecku
jednakową szansę, aby z tej propozycji nauczania
skorzystało każde dziecko, wprowadzono obowiązkowe
uczęszczanie w ostatnim roku przedszkola przed pójściem
do szkoły.

Obowiązek uczęszczania do przedszkola obejmuje:

bezpłatne uczęszczanie do przedszkola
minimalnie **16 godzin tygodniowo**,
rozłożone minimalnie na
cztery dni nauczania.

OSTATNI ROK W PRZEDSZKOLU

3 Specjalne oferty nauczania dla „tych dużych“

3 Działalność pedagogiczna towarzysząca procesowi przejściowemu
(np. rozmowy z dziećmi na ten temat, rozmowy z rodzicami,
zebrania rodzicielskie,
współpraca ze szkołą).

3 Krótkie rozmowy o nurtujących problemach związanych z pójściem do szkoły.

Przedшкоłaki odwiedzają szkołę w ramach współpracy projektowej

Seite9

ROZMOWY PRZEJŚCIOWE

U większości dzieci przejście z przedszkola do szkoły jest bezproblemowe.

Przy obawach związanych z rozwojem waszego dziecka, lub wątpliwości dotyczących kwestii szkolnych może być przeprowadzona rozmowa przejściowa.

KTO BIERZE UDZIAŁ W TEJ ROZMOWIE PRZEJŚCIOWEJ?

W tej rozmowie biorą udział rodzice i przedstawiciele z instytucji przedszkolnej i szkolnej. W niektórych przypadkach mogą brać udział również inne osoby, które zajmują się opieką waszego dziecka.

JAK ZORGANIZOWAĆ TAKĄ ROZMOWĘ ABY OSIĄGNAĆ POZYTYWNE STUTKI?

Jeżeli Państwo jako rodzice życzyście sobie takiej rozmowy, zwróćcie się do dyrektorki/dyrektora(kierowniczk) przedszkola.

Osoba ta podejmie odpowiednie kroki w tym kierunku.

Jeżeli taka inicjatywa wychodzi ze strony przedszkola albo szkoły, wtedy zwrócą się kompetentne wychowawczynie/ nauczyciele do Państwa jako Rodziców. Jeżeli Państwo wyrażycie zgodę na taką rozmowę, wtedy zostanie uzgodniony termin konsultacji.

CO WNOSI TAKA ROZMOWA PRZEJŚCIOWA?

3 Informację o stanie rozwoju dziecka. Jakie są jego mocne strony? Gdzie potrzebuje pomocy? Co potrzebuje, żeby mogło dobrze się uczyć?

3 Informację oraz pomocne orzeczenia odnośnie pójścia do szkoły.

3 W razie potrzeby wsparcia, lub zapewnienia Szczególnych warunków ramowych mogą być wspólnie przemyślane i zaplanowane.

„POCZĄTKI W SZKOLE – ZAPLANUJMY RAZEM”

Rysunek: Hannah

Seite 10

FAZA WYPROWADZENIOWA DO SZKOŁY

1. KROK:

ZAPISY DO SZKOŁY (/REJESTROWANIE DO SZKOŁY)

Jeżeli wasze dziecko ukończyło 6 lat do 31 sierpnia, to z dniem 1 września tego roku wchodzi obowiązek szkoły.

Każde dziecko podlegające obowiązkowi szkoły ma prawo do uczęszczania do szkoły stosownie do jego talentów i potrzeb ukierunkowania.

Zapisy dziecka do szkoły odbywają się w odpowiednim okręgu szkolnym. Kiedy i jakie dokumenty są potrzebne do zapisu dziecka otrzymacie Państwo w odpowiedniej placówce szkolnej lub urzędzie gminnym.

Ważne jest, aby dziecko było obecne przy zapisach. Oprócz formalnego zapisu chodzi również o wspólne zapoznanie się, oraz pierwszą ocenę dziecka, czy może podjąć naukę w pierwszej klasie bez nadmiernego wysiłku.

W pierwszych tygodniach szkoły, dziecko powinno otrzymać czas i możliwości zapoznania się: z innymi dziećmi nauczycielką/lem jak również z budynkiem szkolnym i rozkładem dnia.

POCZĄTKI W SZKOLE

Dobrze rozpoczęty rok szkolny daje pozytywny potencjał i nastawienie ucznia do chętnego uczęszczania do szkoły, uczenia się, w uzyskiwaniu sukcesów.

„POZYTYWNY START W SZKOLE DLA WSZYSTKICH DZIECI“

Dzieci różnią się w tempem nauki, gotowością (wola) do nauki, możliwością porozumiewania się i samodzielnością. Mają inne zainteresowania i wnoszą różne doświadczenia.

Nauczycielki/le koncentrują się na wymaganiach poszczególnych dzieci i biorą to pod uwagę w nauczaniu.

Znane dotychczasowe zabawy formy nauczania zamieniane są na nowe formy kształcenia edukacyjnego w szkole.

Faza wprowadzająca do szkoły obejmuje przełom 3 lat, w tym czasie umożliwia się dzieciom w zależności od ich tempa przyswajanie programu nauczania w dwóch stopniach nauczania. Jeśli okaże się, że nauka w szkole przerośnie możliwości dziecka i nie jest w stanie sprostać temu, można przeklasyfikować dziecko do grupy zerowej.

Grupa zerowa widziana jest jako część składowa 1 stopnia nauczania i może funkcjonować

3 jako (samoczynna) klasa zerowa (zerówka)

3 W szkole w podgrupach klasowych 1 i 2 stopnia nauczania.

Uczęszczanie do grupy zerowej zaliczane jest do obowiązkowej edukacji. (nauki)

Aby uniknąć za niskiego, lub za wysokiego poziomu nauczania, możliwa jest zmiana podczas roku szkolnego.

Przepisy prawne można poczytać w Federalnej ustawie w sprawie obowiązkowego nauczania (Obowiązkowe nauczanie akt 1985), BGBl. Nr. 76/1985 w aktualnej wersji gazecie prawnej.
Więcej informacji pod adresem:
http://www.bmukk.gv.at/schulen/service/schulinfo/aufnahme_vs.

Seite 13

PROGRAM NAUCZANIA W PRZEDSZKOLU W DOLNEJ AUSTRII

PRZEDSZKOLE JEST MIEJSCEM DO ZABAWY, NAUKI I DOSKONAŁEJ ATMOSFERY

We wczesnym dzieciństwie kładzie się podstawę fundamentu w nauczaniu i kształtowaniu. Przedszkole wnosi istotny wkład w dalszą edukację dziecka.

PROGRAM NAUCZANIA

3 wskazuje sposoby wspierania i zachęcania dzieci w rozwoju w okresie przedszkolnym

3 jest podstawą edukacji pracy z dziećmi

3 daje spojrzenie na pracę kształtowania i fazy nauczania w przedszkolu

3 zawiera sugestie edukacyjne i metodyczne

3 tworzy rodzaj mostu (połączenia) między przedszkolem a szkołą

W przedstawionym programie nauczania znajdują Państwo dział edukacji w którym zamieszczone są strony z wyjaśnieniami, przykłady zachęceń i wspierania dziecka w dalszym jego rozwoju

Program nauczania w przedszkolu w Dolnej Austrii
<http://www.noe.gv.at/Kindergaerten>

Edukacja w zakresie uczuciowym, stosunków społecznych
Strona 16

Edukacja w zakresie etyki, religii oraz społeczno - moralnej
Strona 18

Edukacja w zakresie języka i komunikacji
Strona 20

Edukacja w zakresie

**ruchu i
zdrowia**
Strona 24

**Edukacja w zakresie
estetyki
i projektowania**
Strona 26

**Edukacja w zakresie
przyrody i techniki**
Strona 28

Seite 14

ZNACZENIE ZABAW, GIER

Zabawy, gry są jedną z głównych działalności dziecka. Eksperci wychodzą z założenia, że dzieci do 6 roku życia powinny (muszą!) bawić się około 15.000 godzin. To są około 7-8 godzin dziennie.

Oprócz tego, że zabawy, gry sprawiają radość są również odpowiednim (specjalną) narzędziem do

- 3 nabywania, nowych umiejętności i uzdolnień
- 3 przeżywania emocji
- 3 rozwiązywania konfliktów
- 3 rozwoju wytrzymałości, koncentracji i prawidłowej pozycji przy pracy
- 3 nauka przestrzegania zasad życia w społeczności – (np. słuchanie, dotrzymywanie słowa)
- 3 przeżywanie wrażeń/ emocji
- 3 udoskonalenie umiejętności motorycznych własnego ciała
- 3 wypróbowanie różnych zachowań
- 3 przygotowaniem do abstrakcyjnego myślenia

W zabawie, grze zdobywają dzieci podstawowe doświadczenia do szkolnych uzdolnień i umiejętności.

Dwa przykłady na to: w zabawie w piasku i wodą zdobywają dzieci doświadczenia dotyczące ilości i miary.

Te doświadczenia pomagają w rozwiązywaniu zadań matematycznych. Podczas gry w piłkę uczą się dzieci między innym koordynacji ruchu oko-ręka itp jest podstawą w procesie nauczania pisania i czytania.

Przeżywajcie wspólnie z dzieckiem różnorodne oblicza zabaw i gier: wchodźcie w rolę, grajcie pionkami (figurami), budujcie tamy, układajcie wzory z kamieni, karty – gry planszowe, śpiew – taniec, rymowanki, itp.

„GRY I ZABAWY

PRZEDSKOLE RODZINA SZKOŁA

DOŚWIADCZENIA W GRZE, ZABAWIE I UCZENIU SIĘ W PRZEDSZKOLU

Dowolne i ukierunkowane rodzaje gier i zabaw:

- 3 Gry do odkrywania i spostrzegania
- 3 Gry do projektowania i muzyczne
- 3 Gry konstrukcyjno - budowlane
- 3 Gry układanki (pineskowe) i strategiczne
- 3 Gry zręcznościowo –
ruchowe
- 3 Zabawy z pacynką na palec i rękę
- 3 Zabawy z podziałem na role
- 3 Zabawy szybkościowe i uspakajające
- 3 Zabawy językowe, rymowanki, zgadywanki,
książki obrazkowe
- 3 Gry towarzyskie
- 3 Gry planszowe, gry z regułami

TAK WSPIERACIE SWOJE DZIECKO W RODZINIE

- 3 Dajcie dziecku czasu do zabawy,
po to aby zdobyte doświadczenia
mogło pogłębiać
i rozszerzać
- 3 Pozwólcie bawić się mu do końca,
gdy jest pochłonięty
w grą
- 3 Umożliwiajcie kontakty
z innymi dziećmi.
W zabawie z innymi dziećmi może, nabyć i
ćwiczyć zachowania (manieri)
społeczne
- 3 Popierajcie zainteresowania
waszego dziecka; dziecko potrzebuje
możliwości próbowania, wyszukiwania,
znajdowania, gromadzenia i
porządkowania.

NAUKI I PROCESY ROZWOJOWE W SZKOLE

W zabawie, w grze nabyte
uzdolnienia i umiejętności tworzą
podstawę do:

3 uczenia podstawowych
technik kultury

(czytania, pisania, liczenia)

3 rozwija radości samodzielnego
uczenia się

3 odpowiedniej postawy do nauki

i pracy odnośnie na

wytrzymałość i koncentrację,

dbałość, dokładność,

życzliwość i względność

3 społecznej swobody

działania (współpracy,

rozwoju i uznania reguł

i norm)

Seite 16

EDUKACJA W ZAKRESIE UCZCIOWYM I STOSUNKÓW SPOŁECZNYCH

„CO UMACNIA DZIECI“

„Faktycznie ,każde dziecko potrzebuje trzech rzeczy“,
mówi neurobiolog Prof. Dr. Gerald Hüther: **„Potrzebuje
wyzwań, w których, może rosnąć, potrzebuje
wzorów do naśladowania i potrzebuje
wspólnoty gdzie czuje
się zrozumiały.“**

Rodzina jest pierwszą wspólnotą, gdzie dzieci doświadczą bezpieczeństwa,
znajdą wzory i pokonają pierwsze
przeszkody.

Dzieci aby w miały możliwość pokonania wyzwań,
potrzebują różnorodnych możliwości, do samodzielnego
wypróbowania i samodzielnego działania oraz przeżycia tego,
co swoim postępowaniem dokonać mogą. Samodzielnie nakrywanie
do stołu, wbijanie gwoździ, albo dowiedzieć się (sprawdzić) dlaczego
nie działa dzwonek przy rowerze, dzieci robią
się dumne i wzmacniają
pewność siebie.

**Jego doświadczenia „Ja mogę coś poruszyć“ –
„Ja jestem doceniony“ – „Spostrzegają mnie jako osobę“
dają dzieciom zaufanie. (dumne z siebie)**

Dzieci, które posiadają pozytywne podstawowe nastawienie,
biorą problemy jako (prawdziwe) wyzwanie i pokonują
przejścia , (zmiany) takie jak łatwiejsze pójście
do szkoły.

Przedszkole oferuje dzieciom szansę na doświadczanie życia w dużej wspólnocie, oraz różnorodne stosunki do innych dzieci i osób dorosłych odnośnie nawiązywania i zdobywania przyjaźni. Dzieci uczą się w grupie podporządkowywać, potwierdzać, współpracować i jak zdobywać inne pomysły.

Wszystkie doświadczenia, odnośnie swojej osoby i wspólnym życiu z innymi tworzą ważną podstawę dla życia i nauki w szkole.

Seite 17

DOŚWIADCZENIA W GRZE, ZABAWIE I UCZENIU SIĘ W PRZEDSZKOLU

3 Opracować obraz samego siebie

Znać własne mocne strony znać, i wnieść je do grupy (wprowadzić), wziąć na siebie odpowiedzialność, rozwinąć zmysł (uczucie) jak na innych wpłynąć

3 Wspólne przeżywanie

Znaleźć swoje miejsce w grupie, wspólnocie dobrze się czuć, wykształcić przynależność do grupy np. zaplanować powszedni dzień, wspólne – towarzyskie gry i zabawy, uroczystości i święta, razem coś zorganizować np. zrobić (założyć) grządkę w ogródku, zorganizować wystawę, wykonać samemu książkę obrazkową ...

3 Kultura współpracy i konfliktów

Sytuacje konfliktowe wspólnie rozwiązywać, ustalać w grupie np. zabawy, z podziałem na role, książki obrazkowe, rozmowy

TAK WSPIERACIE PAŃSTWO DZIECKO W RODZINIE

3 Obdarzać miłością i zaufaniem

Przyjmujcie swoje dziecko razem z jego uczuciami, jego mocnymi i słabymi stronami. Dajcie mu do zrozumienia, że go kochacie, ufacie mu, i wierzycie w jego możliwości.

3 Dajcie sobie czas do słuchania

Zaplanujcie stały czas na wspólne zabawy, gry i rozmowy, wspólne posiłki, i chodzenie do łóżka

3 Ustalcie zasady

Razem z dzieckiem ustalcie jasne zasady i z cierpliwością, konsekwencją je przestrzegajcie

3 Dajcie wolną przestrzeń

Wypróbować, samodzielnie spróbować i mieć możliwość popełnia błędów

3 Kłótnia i jej rozwiązania

Kłócić ,też trzeba się nauczyć: „Nie“ trzeba umieć

powiedzieć, wyrazić odpowiednio swoje uczucia,
poszukać kompromisu i rozwiązania problemu, ...

NAUKI I PROCESY ROZWOJOWE W SZKOLE

3 Wsparcie osobowości dziecka

Umocnienie pewności siebie,
rozwijanie wyrozumiałości
dla innych

3 Nauka społeczna

Razem – i jeden od drugiego się uczyć,
wzajemnie pomagać
i wspierać

3 Dalszy rozwój

np. podporządkowanie
się przepisom
jest warunkiem
dla nauczania

3 Rozwiązywanie konfliktów

bez użycia przemocy

3 Rozpoznawać i monitorować

uprzedzenia,
wyczulić świadomość na temat ról płci.
np. grupa dyskusyjna, partner i praca
w grupie, dzieci jako pomoc dla dzieci,
w odnoszeniu do oferowania
socjalnych tematów
w klasie.

Seite 18

EDUKACJA W ZAKRESIE ETYKI, RELIGI I SPOŁECZEŃSTWA

„Była ta decyzja rozsądna?“,
„Kto to jest Bóg i czy widział go ktoś kiedyś?“,
Dzieci rozważają w kwestii podstawowych pytań życiowych, -
w poszukiwaniu na odpowiedzi potrzebują wzorów
i towarzystwa osób dorosłych razem z ich wiedzą i doświadczeniami.

Moje zdanie się liczy

Dla dzieci ważne są przeżycia,
jak również to, aby swoje zdanie,
pomysły mogli wnieść do życia rodzinnego,
w przedszkolu i w szkole. W ten sposób uczą się, kształtowania swojego
zdania, akceptacji innych, jak również korzystania z własnego prawa i praw
dla innych.

Co jest ważne dla mnie

W każdej rodzinie istnieją pewne
wartości, zasady zachowywania się,
które są ważne. W przedszkolu mogą
się dzieci spotkać z innymi zasadami,
które różnią się od rodzinnych.
Kiedy dzieci czują akceptowane razem
z ich rodzinnym systemem wartości, udają się
im łatwiej zżyć, przyjmując krytykę i inne postawy zachowania.

W ten sposób mogą być opracowywane postawy etyczne.

Każdy ma taką samą wartość

Dzieci są doskonałymi obserwatorami. Zauważają, jak w rodzinie w przedszkolu dorośli obchodzą się z ludźmi, którzy są „inni”. W przedszkolu kładzie się nacisk na pedagogikę włączania, aby wszystkie dzieci wraz z ich odmiennością i różnymi uzdolnieniami były (przeżywały) jako pełno wartościowe części grupy. W atmosferze doceniania różnorodności możliwy jest rozwój poczucia przynależności i bezpieczeństwa.

Różnorodność jako wzbogacenie

Przedszkole jest odbiciem lustrzanym społeczeństwa daje dużo możliwości do rozważania różnorodności kulturowej i religijnej. Prace w zakresie międzykulturowym i międzyreligijnym mają pobudzać procesy uczenia się, dzieci z różnych kultur i religii. Zapoznać z różnorodnością i podobieństwami razem odkrywać i umożliwić wzajemną otwartość i zainteresowanie do spotkania.

„DZIECI ROZMYŚLAJĄ NA TEMAT ŚWIATA“

Seite 19

DOŚWIADCZENIA W GRZE, ZABAWIE I UCZENIU SIĘ W PRZEDSZKOLU

3 Rozwinać podstawy zrozumienia, każdy człowiek jest tak samo ważny, a różnorodność wzbogaca (książki obrazkowe, opowiadania, wzorowanie się na osobach dorosłych)

3 Zapoznać się z demokratyczną postawą bycia i zachowania (podejmowanie decyzji w grupie przez głosowanie, wnoszenie własnych opinii i pomysłów, ...)

3 Brać aktywny udział we wspólnych decyzjach (wspólnie, razem uzgadniać, brać odpowiedzialność na siebie)

3 Przeżywanie świąt religijnych, poznać religijne historie i opowieści

3 Otwarte spojrzenie na inne kultury (książki obrazkowe, piosenki w różnych językach obyczaje, potrawy, stroje narodowe poznać, ...)

TAK WSPIERACIE DZIECKO W RODZINIE

3 Dajcie dziecku wiekowo dostosowane możliwości podejmowania i wykonywania decyzji np. Co i jak dużo ma jeść? W co ma się ubrać? Których przyjaciół ma zaprosić? Wspólnie wyjazdy (wycieczkę) planować, ...

3 Dajcie dziecku możliwość podejmowania małych zadań i obowiązków, umacnia pewności siebie i odpowiedzialności dziecka, np. zbieranie talerzy, podlewanie roślin, karmienie kota, sprzątanie zabawek, ...

3 Pytajcie dziecko o jego zdanie np. co ci się podobało, albo nie podobało? Co można zrobić inaczej?

3 Rozmawiajcie z dzieckiem o tym, co ważne jest dla was. Jako Rodzice jesteście ważną osobą w rozwoju społecznych norm i wartości

NAUKI I PROCESY ROZWOJOWE W SZKOLE

3 Dalszy rozwój wiedzy, uzdolnień i postawy, są istotnym elementem we współzyciu demokratycznego społeczeństwa i zgodnego bycia razem.

3 Rozwijać tolerancję i akceptację, ale również zdolności do uzasadniania różnic innych poglądów

3 Ustalić wspólnie i dotrzymywać reguł zabaw i zasad pracy

3 Uczestniczyć w związkach, wykonywać razem prace

3 Zwracać uwagę na formy grzecznościowe (wzajemnie sobie pomagać, słuchać, brać wzgląd na innych, ...)

3 Uczestniczyć (udzielać się) w społeczności szkolnej

Seite 20

EDUKACJA W ZAKRESIE JĘZYKA I KOMUNIKACJI

Nauka języka i mówienia jest procesem złożonym, który dzieci w zadziwiającym tempie przechodzą w pierwszych sześciu latach życia nabywają dzieci słownictwo do 24.000 słów, z tego używają

około 5.000 słów.

Jak uczą się dzieci języka?

W pierwszych latach życia dziecka jesteście Państwo i rodzinstwo ważnym wzorem mowy dla dziecka. W codziennej zabawie i wspólnych rozmowach tworzą (budują) się w mózgu sieci struktury, które mają duży wpływ na ostateczny rozwój języka i późniejszą naukę w szkole.

Ukierunkowana nauka języka na centralną rolę w przedszkolu

Wychowawczynie naprowadzają i wspierają dzieci, rozwijają słownictwo i umiejętności wypowiedzenia się (komunikacyjne). W przedszkolu znajdują się różnorodne możliwości: w rozmowach z innymi dziećmi i dorosłymi, przy opowiadaniach, historyjek, rymowankach, śpiewaniu piosenek podczas negocjacji (ustalania) zasad reguł albo kłótni, przy wspólnym spożywaniu posiłków, zabawie i w ruchu.

Wielojęzyczność jako cenny skarb

Jeżeli dzieci spostrzegą, że ten sam przedmiot można różnie nazwać, jest to fundamentem do nauki innych języków. Dzieci korzystają wtedy, gdy już we wczesnym etapie życia są otoczone wielojęzycznością.

Dla dzieci, które wychowują się w dwóch – albo wielojęzycznych rodzinach ważne jest, aby Państwo jako rodzice rozmawiali z dzieckiem w tym języku, w którym posługujecie się spontanicznie, naturalnie i znacie najlepiej. W ten sposób kładziecie Państwo ważną podstawę w dalszej nauce innych języków jak i nauki języka niemieckiego. Dziecko potrzebuje dobrej znajomości języka niemieckiego do dobrej nauki, do nawiązywania przyjaźni jak również po to, aby w swoim środowisku społecznym się dobrze czuło. Wychowawcy i międzykulturowi pracownicy pomagają docelowo w nauce języka ojczystego i „drugiego”. W przedszkolu uczy się języka niemieckiego poprzez gry i zabawy, rozmowy z innymi dziećmi jak również poprzez ukierunkowane wsparcie przez wychowawców.

Nauka języków obcych poprzez zabawę

Zabawy są cenną podstawą i sposobem do nauki języków obcych w obecnym i dalszym nauczaniu.

„MOWA JEST
KLUCZEM DO
POROZÚMIEWANIA SIĘ
I NAUKI“

Seite 21

[DOŚWIADCZENIA W GRZE, ZABAWIE
I UCZENIU SIĘ W PRZEDSZKOLU](#)

Wzbogacanie języka w życiu codziennym

3 Motywujące środowisko do nauki języków
(szeroki zakres literatury dla dzieci,
przeprowadzać rozmowy, stworzyć
sytuacje do rozmów, pokazywać
wielojęzyczność)

3 Wspomagające działania
językowe (nazywanie
przedmiotów, opisywanie
działalności, opisywanie przeżyć)

Propozycje nauki ze wskazaniem na język (mowę)

3 Czytanie, opowiadanie, oglądanie książek
obrazkowych (wzbudzanie zainteresowanie
tekstem, zachęcać do myślenia, zadawania
pytań podczas i po
przeczytaniu tekstu)

3 Rozmowy w małych grupach

3 Samodzielne wymyślanie opowiadań,
przedstawiać, rysować

3 Filozoficzne rozmowy
z dziećmi

3 Obcojęzyczne propozycje zabaw

TAK WSPIERACIE DZIECKO W RODZINIE

3 Wygospodarujcie sobie Państwo
czas na rozmowy z dzieckiem
o przeżyciach, uczuciach,
kłótniach, planach i myślach, ...

3 Opowiadajcie dzieciom historyjki,
czytajcie Państwo regularnie
(opowiadania na dobranoc)

3 Wprowadźcie w życie
codzienne piosenki, wyliczniki,
rytmiczne zabawy na palcach i kolanach

3 Zejdźcie do poziomu oczu dziecka,
jeżeli chcecie z nim rozmawiać

3 Słuchajcie go, i pozwólcie
mu do końca wypowiedzieć się

3 Wybierzcie się razem z dzieckiem
do biblioteki lub księgarni, pozwólcie
mu samodzielnie wybrać książki

3 Nie poprawiajcie dziecka,
natomiast powtórzcie poprawnie
zdanie dziecka (np. „Tatusz przyszedł” –
„Tak, tatusz przyszedł”)

NAUKI I PROCESY ROZWOJOWE W SZKOLE

3 Umiejętności językowe dziecka
uaktywniać i dalej rozwijać

3 W różnych sytuacjach mówić
stwarzać odpowiednie sytuacje
i w sposób zabawowy wypróbować,
np. przeprosić kogoś, udzielić informacji

3 Rozwijać dalej umiejętności w
opowiadaniu, przekazywaniu i słuchaniu

3 Rozwijać i przestrzegać prostych zasad,
stosować zdobyte środki językowe w konwersacji

3 Zabawne, kreatywne posługiwanie się językiem

Seite 22

Pierwszym doświadczeniem na drodze do pisania jest zostawienie śladu - dziecko odkrywa, że może „znaczyć ślady”.

Pismo daje nam możliwość, przedstawić mowę w formie pisma i zatrzymać na długi czas. Fakt ten fascynuje dzieci – one chcą zrozumieć te „znaki z świata dorosłych” jak również samodzielnie zostawić takie „wiadomości”.

Zdobycie tej możliwości, zamiany mowy w formę pisma jest ważną częścią rozwoju języka i rozpoczyna się się dużo wcześniej przed pójściem do szkoły. Jeszcze przed poznaniem przez dzieci liter jako części pisma, zwrócą uwagę na znaki i symbole (np. Znak stopu, szyldy firm) i ich znaczenie. Zauważą również, że czytanie i pisanie w naszym społeczeństwie spełnia ważną funkcję: my możemy pisać wiadomości, listę zakupów, czytać książki, gazety i instrukcję obsługi, albo kartki pocztowe pisać – i to chcą umieć robić dzieci.

Do nauczenia się pisania i czytania, dzieci potrzebują dużego zakresu zdolności i umiejętności w:

3 Posługiwaniu się przyborami do malowania i pisania

3 Rozpoznawaniu i rozróżnianiu kształtów, form wielkości i kierunków

3 Pojęciu litery jako symbolu

W nabyciu tej umiejętności ważną rolę odgrywa: wytrzymałość, koncentracja, uważne słuchanie, czucie i spojrzenie jak również dobra orientacja w schemacie własnego ciała.

Poznają przykładowo dzieci skośną płaszczyznę, doświadczają ważnych umiejętności ruchowych, które pomocne będą w nauce pisania. Przy pisaniu litery „A” mogą się opierać na „własnych obrazach”, jak „krzywa linia” leży w pomieszczeniu.

Dziecku zainteresowanemu znakami, symbolami i literami, pomóżcie mu w ich odkrywaniu.

Należy wziąć pod uwagę, aby odbywało się to w sposób zabawowy, jak również na to, aby dzieci w tej „podróży” w „świecie liter i słów” mogły iść własnym tempem.

Seite 23

DOŚWIADCZENIA W GRZE, ZABAWIE I UCZENIU SIĘ W PRZEDSZKOLU

3 Przyjemność czytania:

Oglądanie książeczek obrazkowych,
czytanie książek i opowiadań jak
również (rozmowy) dyskusje

3 Kompetencje opowiadania:

Opowiadanie swoich przeżyć,
wyrażanie swoich opinii,
wymyślanie historyjek

3 Rozumienie sensu tekstu:

Malowanie historyjek, opowiadanie
swoimi słowami, przedstawiać

3 Zrozumienie symbolu:

Zabawowy sposób posługiwania
się symbolami i literami

3 Wyrabianie świadomości dźwiękowej języka:

Wyróżnianie dźwięków,
rytmiczne klaskanie, rozpoznawanie
rymów, składanie sylab

TAK WSPIERACIE DZIECKO W RODZINIE

3 Przygotujcie dla dziecka

duży wybór w kredkach,
pędzli i papieru

3 Rysunki i „pisane dokumenty“

przechowywać lub zawieszać,
daje dziecku do zrozumienia,
że to docenicie

3 Zwracajcie dziecku uwagę na

znaki drogowe i inne symbole

3 Nazywajcie litery w ich

fonetycznej wartości (np. Max
zaczyna się od litery
„M“ – nie „EM“)

3 Gry w piłkę, bierki, skaczące

żaby, bączek, plastelina, klamerki
do bielizny, puzzle

NAUKI I PROCESY ROZWOJOWE W SZKOLE

3 Rozwijanie trwałej

motywacji czytania

3 Znaleźć sens tekstu i

przeanalizować jego zawartość

3 Trenowanie małej motoryki:

pisać litery, cyfry i znaki

3 Okrycie pisania jako

ważnej umiejętności

3 Poprawne pisanie:

przećwiczyć ograniczone
słownictwo

3 Spojrzenie na mowę (język):

Rozwinąć świadome zainteresowanie
obchodzenia się mową (językiem),
zaszczepić pogląd na mowę poprzez

zaciekawienie, porównanie
i rozmyślanie ...

Seite 24

EDUKACJA W ZAKRESIE RUCHU I ZDROWIA

Dzieci poruszają się chętnie, tym kształtują swoją orientację w schemacie własnego ciała oraz wzmacniają mięśnie i stawy. Służy to nie tylko zdrowiu, ale stanowi również podstawę do nauki w ścisłym tego słowa znaczeniu.

Każdy dzień daje nowe możliwości: Chodzenie po schodach, przeskakiwanie kałuż, bieganie, dokazywanie (swawolenie), zabawa pozwala dzieciom odkrywać świat.

W trakcie ich rozwoju dzieci próbują wszystkie etapy ruchu dalej rozwijać i udoskonalać. Stają się wtedy zdolniejsze i zręczniejsze.

Dzieci potrzebują wolnego miejsca, do odkrywania i przeżywania w sposób zabawowy kreatywność ruchu.

Ruch i doświadczenia sensoryczne wpływają na rozwój. Im więcej brane są pod uwagę w procesie nauczania, tym bardziej długotrwale utrwalają wiedzę. W nauce biorą zawsze udział spostrzegawczość, uczucia, myśli i działania.

Podczas ruchu dzieci uczą się orientacji w schemacie własnego ciała, posługiwania się materiałami i ich odpowiednie wykorzystywanie. W zabawach ruchowych razem (wspólnie), jeden z drugim (wzajemnie) zbierają cenne doświadczenia zachowań społecznych.

Seite 25

DOŚWIADCZENIA W GRZE, ZABAWIE I UCZENIU SIĘ W PRZEDSZKOLU

3 Różnorodne możliwości poruszania się, sprzyjają nauce wszystkimi zmysłami

3 Ruchowe propozycje tworzą podstawowe aktywności w trakcie dnia zarówno w pomieszczeniu ja i na zewnątrz (świeżym powietrzu) np. Zabawy biegowe, skaczące,- zręcznościowe, i utrzymaniem równowagi, hustać się, kręcić się, zjeżdżać, ślizgać się, ...

3 „Krajobrazy ruchowe“ na sali i na świeżym powietrzu dają dużo możliwości ruchowych formy wypróbować, ćwiczyć i dalej rozwijać

TAK WSPIERACIE DZIECKO W RODZINIE

3 Korzystajcie z okazji w życiu codziennym do poruszania się np. chodzenie po schodach, droga do piekarni, albo do przedszkola, ...

3 Umożliwcie Państwo swojemu dziecku codzienny pobyt na świeżym powietrzu, np. w ogrodzie, na placu zabaw, w parku, w „zaroślach“, na basenie, w polu i w lesie

3 Rower do odpychania się, rower na trzech kółkach, rowery są idealne ruchowe zabawki

3 Poruszanie się w pomieszczeniach, np. piłki do skakania, materace, hamaki, trampoliny krzesło, sznury do wspinania się, duże pudełka, koce i tak dalej (itd) zapraszają do zabawy.

NAUKI I PROCESY ROZWOJOWE W SZKOLE

3 Radość w poruszaniu i w zabawie dalej rozwijać

3 Indywidualne interesy ruchowe do zajęć sportowych (wprowadzić) zaaprobować.

3 Zachowania społeczne w zabawach wypróbować

3 Orientację w schemacie własnego ciała dalej rozwijać (świadomość własnego ciała)

3 Popierać różnorodne umiejętności w życiu codziennym i w sporcie

3 Wypowiedzieć (wyrazić) się przez ruch

3 Udoskonalić koordynację

3 Zachęcać do zdrowotnej postawy bycia

Seite 26

EDUKACJA W ZAKRESIE ESTETYKI I PROJEKTOWANIA

Kreatywność oznacza dotychczasowy sposób myślenia i wykonywania postawić pod znakiem zapytania i za nowymi odpowiedziami (możliwościami) szukać. Te uzdolnienia są bardzo przydatne w dalszym życiu codziennym, w szkole w pracy (zawodzie), a szczególnie ważne są w rozwiązywaniu problemów.

W JAKI SPOSÓB MOŻNA KREATYWNOŚĆ WSPOMAGAĆ?

Kreatywne chwile wynajdywać

Każde dziecko jest kreatywne (twórcze) – na swój sposób. Odkryjcie tą „kreatywną stronę“ waszego dziecka.

Szukać możliwości

Jeżeli dzieci otrzymają materiały i propozycje, to zaczyna wzbudzać ich ciekawość, Zaczynają próbować, eksperymentować i tworzyć coś

nowego. Do Tego wystarczy
nie raz parę pudełek, klej albo
puszka, którą przykładowo
mogą przerobić na
instrument muzyczny.

Pozwalać na coś

„Gdzie się hebluje, leca wióra” – w tym sensie słowa.
Dzieci potrzebują czasu i nieraz „bałaganu”,
żeby mogło coś powstać.

Po prostu tylko być

Dużą sztuką dla dorosłych jest, by nie zakłócać
procesów twórczych dzieci. Udzielajcie pomocy
tylko w razie potrzeby, wstrzymujcie się ze
swoimi poglądami co „ładne” i co
„prawidłowe” jest. Tylko w ten sposób
może iść dziecko swoją drogą.

Unikać poprawiania

Krytyczne ocenianie dzieci wpływa na utratę
własnego uczucia do oceny swoich umiejętności,
i w większości również przyjemności w dalszej
twórczej działalności.

Prace obdarzyć szacunkiem

Prace dzieci zostawić i wyeksponować. Wygospodarujcie
ładne miejsce na rysunki i prace dzieci.
Dajcie dziecku świadectwo, że oni coś cennego
zrobili, z czego mogą być dumni.

Poznanie i przeżywanie sztuki

Wymieniając zdania (prowadzić rozmowę) na temat
sztuki i artystów, zaostrza się zmysły dzieci i stymuluje
ich wyobraźnię, co inspiruje do tworzenia własnych prac.

„DZIECI SĄ ARCHITEKTAMI PRZYSZŁOŚCI“

Seite 27

DOŚWIADCZENIA W GRZE, ZABAWIE I UCZENIU SIĘ W PRZEDSZKOLU

3 Obrazowe i plastyczne projektowanie (wykonywanie)
(rysowanie, malowanie, praca z gliną,
drewnem, kartonem, tkaniną, wełną,
naturalnymi materiałami, ...)

3 Muzyczno – rytmiczne propozycje
(śpiewanie, posługiwanie się instrumentami,
eksperymentowanie dźwiękami)

3 Taniec, kreatywny ruch (kreatywne poruszanie się)

3 Zabawy z podziałem na role, teatralne zabawy
(miejsca do zabaw z podziałem na role, przebieranie się,
zabawy z cieniem, pacynkami, przedstawianie
własnych opowiadań, ...)

3 Kreatywne posługiwanie się mową (opowiadania,
wymyślanie rymowanek)

3 Rozważania o dziełach sztuki,

artystek i artystów,
dóbr własnych
i innych kultur

TAK WSPIERACIE DZIECKO W RODZINIE

3 Przygotować miejsce, w których Wasze dziecko ma kreatywną swobodę (podkładkę do pracy na stole lub podłogę, „stół dzieła”, pomieszczenie do poruszania się, gdzie może być „głośno”, i się brudzić)

3 Zapewnić materiały (stare pudełka, rurki, tkaniny, sznurki, katalogi, klajstry, kleje, taśmy, farby, kredki, pędzelki, plastelinę, nożyczki, materiały do budowy, kamienie, kasztany, ...)

3 Chwalcie nowe pomysły, rozwiązania np. słowne kreacje, lub nowe odmiany robienia koziółka, ...

3 Wychodźcie razem do teatru na przedstawienia muzyczne i taneczne

NAUKI I PROCESY ROZWOJOWE W SZKOLE

3 Samodzielnie i kreatywnie rozwiązywanie zadań

3 Zbieranie doświadczenia w obchodzeniu się z materiałami i narzędziami

3 Zdobywanie prostych umiejętności (zwinność ręki dłoni itd.)

3 Wykorzystywanie kreatywności w ruchu (poruszaniu się)

3 Świadomie słuchanie i poruszanie się do muzyki śpiewanie, granie oraz kreatywne projektowanie muzyką

3 Kreatywnie wykorzystywanie mowy (dźwiękowe i słowne zabawy, układanie rymowanek, wymyślanie opowiadań)

Seite 28

EDUKACJA W ZAKRESIE PRZYRODY I TECHNIKI

„Dlaczego lata samolot? Skąd bierze się tęcza i dlaczego właściwie pytam tak dużo?“, chce pięcioletnia Nina od swojej mamy się dowiedzieć.

Dzieci są ciekawymi i dobrymi obserwatorami chcą wiedzieć, dlaczego to tak jest. Tak na to patrząc są oni urodzonymi badaczami.

Poprzez obserwację, doświadczenia i próby dzieci uczą się poznawać zgodnie z prawem środowisko i technikę. Tworzą swoje hipotezy połączenia i nowe plany. Dochodzą do granicy swoich możliwości i wtedy kierują swoje pytania do osoby dorosłej i domagają się od niej bardzo wyczerpującej odpowiedzi.

Dlatego ważne jest, aby dzieci uzyskały zadawalającą ich odpowiedź, ale ważniejsze jest jeszcze, aby dzieci otrzymały możliwość samodzielnego poszukiwania za odpowiedzią. Samodzielne znalezienie odpowiedzi pozostają często na całe życie w pamięci – „duch badawcza” jest obudzony do dalszego okrywania.

Przeżywanie i rozważanie w środowisku i cyklami przyrody dziecko zdobywa nie tylko wgląd na pierwszą naukę przyrodniczą, ale również ekologiczne poczucie odpowiedzialności. Dziecko doświadcza, że przyroda i środowisko są warte ochrony i każdy powinien się do tego przyczyniać.

Poznawanie zasad funkcjonowania i pracy prostych urządzeń technicznych pomaga dzieciom rozwijać techniczne zainteresowania i lepszej orientacji w świecie pełnym techniki i elektroniki.

„DZIECI ODKRYWAJĄ SWOJE ŚRODOWISKO“

Seite 29

DOŚWIADCZENIA W GRZE, ZABAWIE I UCZENIU SIĘ W PRZEDSZKOLU

3 Spostrzeganie i dokładne obserwowanie (życia zwierząt i roślin, pogody, słońca i księżyca, funkcjonowania urządzeń, ...)

3 Pierwsze spojrzenia na biologiczne, chemiczne i fizyczne właściwości przez eksperymentowanie z powietrzem, wodą, światłem, cieniem, kolorami, dźwiękami i magnesem z zachowaniem wszelkich zasad bezpieczeństwa i obowiązujących zasad i ustaw

3 Umiejętność wypowiedzania się: np. zadawanie pytań, uczenie się definicji, opisywanie zjawisk, formułować doświadczenia

3 Świadomie wykorzystywać przygodę i środowisko

3 Urządzenia techniczne: wykorzystywać ich funkcjonalność i poznać zagrożenia w czasie ich obsługi

TAK WSPIERACIE DZIECKO W RODZINIE

3 Spędzajcie Państwo z dzieckiem czas w naturze, każda pora roku i każda zmiana pogody oferuje inne możliwości odkrywania

3 Zwracajcie wspólnie uwagę (Co się zmieniło? Co słychać, jaki czuć zapach, co widać?)

3 Wspierajcie dziecko w jego odkryciach, np. „Co to za kwiatek?” albo „dlaczego po deszcz wychodzą dżdżownice na powierzchnię ziemi?”

3 Obserwujcie cykle przyrody i środowiska: samodzielnie przygotować działkę na kwiaty – albo warzywa, lód jak się topi, woda zamarza, ...

3 Porada: bierzcie ze sobą pojemniki do zbierania (pojemnik z lupą, torebkę, pojemniczek po filmie)

NAUKI I PROCESY ROZWOJOWE W SZKOLE

3 Rozwijać kreatywne zachowywania i pozytywne odczucia podczas odkrywania, badania, eksperymentowania i konstruowania

3 Poznawać, wyjaśniać i rozszerzać zrozumienie zjawisk przyrodniczych i środowiskowych.

3 Opracować odpowiedzialne zachowanie wobec środowiska naturalnego.

3 Werbalizować (wyjaśniać słownie) wrażenia i doświadczenia środowiskowe.

3 Poznać podstawowe wiadomości w dziedzinie budownictwa, mieszkania, techniki, prezentacji produktu poprzez korzystanie z materiałów i narzędzi

Seite 30

2 w tył - 3 do przodu. Dzieci potrzebują konkretnych doświadczeń, aby mogły zrozumieć matematyczne zadania takie jak dodawanie i odejmowanie.

DZIECI UCZĄ SIĘ MATEMATYKI

Dzieci spotkają w życiu codziennym wiele pytań i sytuacji matematycznych:

„Jak możemy to sprawiedliwie podzielić?“,
„Kto zbudował wyższą wieżę?“, „Jeszcze 5 razy muszę iść spać,
i są moje urodziny.“, „Za godzinę pójde do domu“

W takiej sytuacji dzieci szukają regularności, porządku i powiązań do odkrywania praw matematycznych.

Matematyczne myślenie pomaga dzieciom się organizować i rozeznawać w świecie:

Zegarek pokazuje nam, kiedy upływa jedna godzina. Można policzyć, czy wszyscy dostali tyle samo szklanych kulek.

Dzieci uczą się matematyki poprzez konkretne doświadczenia, obserwację i pytania, które napotykają w codziennym świecie.

Z tych konkretnych doświadczeń rozwijają się zdolności obchodzenia z abstrakcyjnymi pojęciami takimi jak liczby i kształty geometryczne.

ZROZUMIEĆ pojęcia liczby i ilość:

4 x znaleźć muszelkę ślimaka

4 x podnieść

4 x trzymać w ręce muszelkę ślimaka

W przedszkolu korzystają wychowawczynie z matematycznych sytuacji jak również grach i zabawach i życiu codziennym. Dają dzieciom informacje, pomoc jak również organizują ukierunkowaną naukę na poznanie matematyki.

W życiu rodzinnym znajdziecie Państwo również sytuacje, które możecie wykorzystać do mierzenia, ważenia, porównywania, sortowania i liczenia.

Znajdziecie Państwo czas, aby w czasie poznawaniach „matematycznych” uczestniczyć, jak również, aby być do dyspozycji w razie pytań lub pomocy.

Może teraz właśnie Wasze dziecko nurtują pytania: czy stonoga ma naprawdę sto nóg, czy też dwa banknoty po 5 euro i jeden banknot 10 euro mają taką samą wartość.

Seite 31

DOŚWIADCZENIA W GRZE, ZABAWIE I UCZENIU SIĘ W PRZEDSZKOLU

3 Ilość: przesypywanie, sypanie, ważenie i mierzenie podczas gotowania, zabawy w sklep

3 Pomieszczenie i formy: „ruch krajobrazowy”, materiały do konstruowania, rysowanie „mapy skarbów”

3 Czas: mierzyć czas klepsydrą, budzikiem, piktogramy rozkładu dnia

3 Wzory i szeregi kolejności (przeplatanki): Odkrywać desenie „wzory natury, nabijał na nitkę korale, układać wzory, ...

3 Sortowanie, klasyfikowanie: Pudełeczka do sortowania, zadania przyporządkowujące np. wszystkie zwierzęta domowe znajdują się w tej samej zagrodzie

3 Liczby i cyfry: liczby - „skakać” cyfry czuć -

mierzyć centymetrem,
taśmą mierniczą, ...

TAK WSPIERACIE DZIECKO W RODZINIE

- 3 Pomaganie w kuchni
(wazyć, liczyć jajka) w pracach
ręcznych (z taśmą mierniczą,
poziomnicą)
- 3 Jazdą hulajnogą i rowerem,
wspinaniem się huśtaniem, ...
- 3 Zadanie odszukania:
„klej leży w drugie szufladzie
od dołu“ ...
- 3 Budowanie z klocków, szyny do pociągów,
...
- 3 Razem patrzeć na zegarek,
przeglądać kalendarz, ...
- 3 Porządkować zabawki, układać sztuce,
...
- 3 Zakładać kolekcje
- 3 Zabawy kostką do gry, liczyć talerze,
rzeczy do zabaw, świeczki urodzinowe, ...
- 3 Odkrywać liczby i cyfry,
np. numer domu, kartę urodzinową,
kartki z ceną (cenniki),
rozpocząć odliczanie startu

NAUKI I PROCESY ROZWOJOWE W SZKOLE

- 3 Doświadczyć praktyczność
i użyteczność matematyki
- 3 Pojąć i zrozumieć
możliwości środowiska
- 3 Rozpoznać połączenia
i stworzyć zasady reguły
- 3 Uczyc krytycznego myślenia
i analizowania problemów
- 3 Udoskonalać twórcze umiejętności
poprzez zabawy, badawcze
odkrywanie i konstruktywne
działanie
- 3 Poznawać fakty dotyczące
środowiska za pomocą liczb,
wielkości i procedur
- 3 Rozwijać logiczne myślenie i zachowań
rozwiązywania problemów

Seite 32

PYTANIA DOTYCZĄCE PRZEDSZKOLA

Przedszkole Waszego dziecka jest dla Was jako Rodziców pierwszym miejscem informacji i kontaktów. Wychowawczynie danej grupy i dyrektorka przedszkola chętnie i zawsze poświęci czas dla Waszych spraw.

W dalszych pytaniach i wątpliwościach kierujcie się proszę do powiatowych (rejonowych) inspektorek:

Powiat (rejon, gmina) adres telefon

AMSTETTEN 3300 Amstetten, Preinsbacherstraße 11 07472/9025 DW 10530
BADEN 2500 Baden, Schwartzstraße 50 02252/9025 DW 11610
STADTGEMEINDE TRAIKIRCHEN 2460 Bruck/Leitha, Fischamender Straße 10 02162/9025 DW 11207
BRUCK/LEITHA 2460 Bruck/Leitha, Fischamender Straße 10 02162/9025 DW 11207
GÄNSERNDORF 2230 Gänserndorf, Schönkirchner Straße 1 02282/9025 DW 10226
GMÜND 3910 Zwettl, Am Statzenberg 1 02822/9025 DW 11438
HOLLABRUNN 3580 Horn, Frauenhofner Straße 2 02982/9025 DW 11317
HORN 3580 Horn, Frauenhofner Straße 2 02982/9025 DW 11317
KORNEUBURG 2100 Korneuburg, Bankmannring 5 02262/9025 DW 11217
KREMS-LAND, KREMS-STADT 3500 Krems, Drinkweldergasse 15 02732/9025 DW 11381
LILIENFELD 3270 Scheibbs, Rathausplatz 5 07482/9025 DW 11246
MELK 3390 Melk, Abt Karl-Straße 23 02752/9025 DW 11405
MISTELBACH 2130 Mistelbach, Hauptplatz 4/5 02572/9025 DW 11245
MÖDLING 2340 Mödling, Bahnstraße 2 02236/9025 DW 11495
NEUNKIRCHEN 2620 Neunkirchen, Peischinger Straße 17 02635/9025 DW 10310
SCHEIBBS 3270 Scheibbs, Rathausplatz 5 07482/9025 DW 11246
ST. PÖLTEN-LAND 3109 St. Pölten, Am Bischofteich 1 02742/9025 DW 37840
ST. PÖLTEN-STADT 3500 Krems, Drinkweldergasse 15 02732/9025 DW 11381
TULLN 3430 Tulln, Hauptplatz 33 02262/9025 DW 11299
WAIDHOFEN/YBBS 3270 Scheibbs, Rathausplatz 5 07482/9025 DW 11246
WAIDHOFEN/THAYA 3910 Zwettl, Am Statzenberg 1 02822/9025 DW 11438
WR. NEUSTADT-STADT, WR. NEUSTADT-LAND 2700 Wr. Neustadt, Ungargasse 33 02622/9025 DW 11307
WIEN-UMGEBUNG 3400 Klosterneuburg, Leopoldstraße 21 02243/9025 DW 10309
ZWETTL 3910 Zwettl, Am Statzenberg 1 02822/9025 DW 11438

DA Krajowej Rody, Wydział Przedszkol, Wiener Straße 54, Stiege B, Tor zum Landhaus, 3109 St. Pölten,

Tel.: 02742/9005-13237, Fax: 02742/9005-13595, E-Mail: post.k5@noel.gv.at,

<http://www.noel.gv.at/Kindergaerten>

Seite 33

PYTANIA ZWIĄZANE ZE SZKOŁĄ

W sprawach i pytaniach związanych z rozpoczęciem nauki w szkole zwróćcie się do dyrekcji szkoły odpowiedniego regionu (okręgu) szkolnego.

W dalszych pytaniach i wątpliwościach można skontaktować powiatowym inspektoratem szkolnym:

Powiat (rejon, gmina) adres telefon

AMSTETTEN I 3300 Amstetten, Preinsbacherstraße 11 07472/9025 DW 21841, 21840, 21842
AMSTETTEN II 3300 Amstetten, Preinsbacherstraße 11 07472/9025 DW 21841, 21840, 21842
BADEN 2500 Baden, Schwartzstraße 50 02252/9025 DW 22 842, 22 843, 22 844
BRUCK/LEITHA 2460 Bruck/Leitha, Fischamender Straße 10 02162/9025 DW 23 841, 23 842
GÄNSERNDORF 2230 Gänserndorf, Schönkirchner Straße 1 02282/46 40 DW 11
GMÜND 3950 Gmünd, Schremser Straße 8 02852/9025 DW 25 841, 25 842
HOLLABRUNN 2020 Hollabrunn, Mühlgasse 24 02952/9025 DW 27841
HORN 3580 Horn, Frauenhofner Straße 2 02982/9025 DW 28 841, 28 842
KORNEUBURG 2100 Korneuburg, Bankmannring 5 02262/9025 DW 29 841, 29 842
KREMS-LAND 3500 Krems/Donau, Drinkweldergasse 15 02732/76681 DW 30842, 02732/76681 DW 30843
KREMS-STADT 3500 Krems/Donau, Drinkweldergasse 15 02732/9025 DW 30851, 08132/76681 DW 841
LILIENFELD 3180 Lilienfeld, Am Anger 2 02762/9025 DW 31 841, 31 842
MELK 3390 Melk, Abt Karl-Straße 23 02752/9025 DW 32 842, 32 843
MISTELBACH 2130 Mistelbach, Hauptplatz 4/5 02572/9025 DW 33 841, 33 842
MÖDLING 2340 Mödling, Bahnstraße 2 02236/9025 DW 34 842, 34 843
NEUNKIRCHEN 2620 Neunkirchen, Peischinger Straße 17 02635/9025 DW 35 842, 35 843, 35 844, 35 845
SCHEIBBS 3270 Scheibbs, Rathausplatz 5 07482/9025 DW 38 841, 38 842
ST. PÖLTEN-LAND 3109 St. Pölten, Am Bischofteich 1 02742/9005 DW 18 851, 18 852, 18 853
ST. PÖLTEN-STADT 3100 St. Pölten, Roßmarkt 6 02742/333 DW 26 71, 26 72
TULLN 3430 Tulln, Hauptplatz 33 02272/9025 DW 39 841, 39 842
WAIDHOFEN/THAYA 3830 Waidhofen/Thaya, Aignerstraße 1 02842/9025 DW 40 841, 40 842

WAIDHOFEN/YBBS 3340 Waidhofen/Ybbs, Unterer Stadtplatz 22 07442/511 DW 207
WIENER NEUSTADT-LAND 2700 Wr. Neustadt, Ungargasse 33 02622/9025 DW 41 841, 41 842
WIENER NEUSTADT-STADT 2700 Wr. Neustadt, Burgplatz 1 0676/88 373 DW 23 52, 2353
WIEN-UMGEBUNG 3400 Klosterneuburg, Leopoldstraße 21 21 02243/9025 DW 26 841, 26 842
ZWETTL 3910 Zwettl, Am Statzenberg 1 02822/9025 DW 42 841, 42 842

Krajowy doradca szkolny Dolnej Austrii, Rennbahnstraße 29, 3109 St. Pölten, Tel.: 02742/280-0, Fax: 02742/280-1111, E-Mail: office@lsr-noe.gv.at, <http://www.lsr-noe.gv.at>

Seite 34

LITERATURA:

Program nauczania w przedszkolu w Dolnej Austrii
www.noe.gv.at/Kindergarten

Program nauczania w szkole
BGBl. Nr. 134/1963 w tym czasowo obowiązującej formie
<http://www.bmukk.gv.at/schulen>, rubryka: nauczanie i szkolenie, plany nauczania

Nauczanie standardowe
www.bifie.at/bildungsstandards

DA Ustawy przedszkolne 2006
LGBl. 5060 w tym czasowo obowiązującej formie
www.noe.gv.at/Bildung/Kindergaerten-Schulen/Kindergaerten rubryka: Ustawy przedszkolne w Dolnej Austrii

Ustawy dotyczące obowiązków szkoły
(Ustawy obowiązkowego uczęszczania szkoły 1985), BGBl. Nr. 76/1985 w tym czasowo obowiązującej formie

Bründel, Heidrun (2005). Ja przygotować dzieci do szkoły. Jaki wkład ma przedszkole. Freiburg: Herder.

Fachowy dział zapobiegawczy nawyków koordynacji i doradstwa (2008). Osiem rzeczy ,które wychowanie wspomagają. St. Pölten

Fthenakis, Wassilios E., Schmitt, Annette, Eitel, Andreas, Gerlach, Franz & Daut, Marike (2009). Natura –Wiedza i osiągnięcia. Cześć 2-6. Troisdorf: Naukowe wydawnictwo EINS

Griebel, Wilfried & Niesel, Renate (2004). Przekład .W dziennych instytucjach uzdolnienia dzieci popierać, zmiany z sukcesem pokonywać. Weinheim: Beltz.

Hartmann, Waltraut, Hajszan, Michaela, Pfohl-Chalaupek, Martina, Stoll, Martina & Hartel, Birgit (2009). Mowa i Komunikacja i literatura w przedszkolu. Wien: hpt Verlag.

Hoensch, Nancy (2004). Mathe-Kings. Małe dzieci odkrywają matematykę. Berlin: Verlag das netz.

Hüther, Gerald, wywiad in Kahl, Reinhard (2007). „Dzieci !“ film dokumentalny. Archiwum przyszłości.

Krenz, Armin (2005). Co potrzebują dzieci. Czynne towarzystwo rozwojowe w przedszkolu. (5. wydanie). Weinheim: Beltz.

Wustmann, Corina (2004). Resilienz. Nowe możliwości u dzieci w dziennych instytucjach popierać. Weinheim: Beltz.

Zimmer, Renate (2004). Podręczna książka w wychowaniu w zakresie ruchu (13. wydanie). Freiburg: Herder.

Seite 35

LITERATURA DLA RODZICÓW:

Rozmawiaj ze mną i słuchaj mnie, 12 propozycji, jak my nasze dzieci w mowie popierać możemy. Poradnik dla rodziców.
Projektowe miejsce dla imigrantów i integracji!
Download: www.okay-line.at

Przewodnik dla rodziców w kilku językach: Szkoła miejsce spotkań. Ta DVD płyta informuje o istotnych cechach austriackiego systemu szkolnego.
Download: www.daz.schule.at, Zamówienia: office@amedia.co.at

Informacje o fazach rozwojowych Waszego dziecka. Listy rodziców, parady dla rodziców na płycie CD- rom. Krajowe ministerstwo dla gospodarstwa, rodziny i młodzieży
Zamówienia: www.bmwfj.gv.at/publikationen, www.eltern-bildung.at

Książka obrazkowa dla dzieci na temat początków w szkole.
Jörg, Sabine (1993). Poważne życie. Thienemann Verlag
ISBN-10: 3522431553

metryka:

Wydawnictwo i okaziele medialni: Kraj Związkowy Dolnej Austrii w przedstawicielstwie Urzędu DA Krajowej Rody, Wydział Przedszkol, Wienerstrasse 54, Tor zum Landhaus, 3109 St. Pölten; Fachowe koordynacja: Dr.ⁱⁿ Renate Steger, Mag.^a Ingrid Heihs; fachowe doractwo: DA Krajowej Rody, Wydział Przedszkol: Eva Stundner współpraca Mag.^a Christa Kirchner, Erna Kowarsch, Elisabeth Luhn, Christa Schrammel, Dr.ⁱⁿ Renate Steger, Gerda Timal, Krajowy doradca szkolny Dolnej Austrii: VD Dipl. Päd. Birgit Dosso, Mag. Ingrid Heihs; Zdjęcia: DA państwowe przedszkola, DA państwowe szkoły, Lois Lammerhuber, Fotofreundin - Fotolia.com, oriori - Fotolia.com, zest_marina - Fotolia.com; Rysunki: DA państwowe szkoły; Grafika: Helmut Kindlinger; Druk: Gradwohl Ges. m. b. H.

Tłumaczyła: Stanisława Tscherne

Seite 36

NOTATKA: